

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 16 50

F: 01 478 16 99

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

**URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE
DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA**

**VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO**

**OBČINE
ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE
SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE
ZDRUŽENJE MESTNIH OBČIN SLOVENIJE**

**MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE**

Številka: 007-111/2014/6

Datum: 11.2.2014

**ZADEVA: Izplačilo solidarnostne pomoči in odsotnost z dela v primeru naravne nesreče
– pojasnila**

Na Ministrstvu za notranje zadeve smo prejeli več vprašanj v zvezi z dodelitvijo solidarnostne pomoči in odsotnostjo z dela zaradi aktualnih vremenskih razmer, ki predstavljajo naravno nesrečo.

Ministrstvo za notranje zadeve za presojanje konkretnih primerov ni pristojno, lahko pa posreduje pojasnila v zvezi z vsebino določb predpisov, ki spadajo v njegovo pristojnost. Za razlago določb Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju KPND) je skladno z določbo 10. člena te kolektivne pogodbe pristojna Komisija za razlago kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti. O pravici do solidarnostne pomoči oziroma o pravici do nadomestila zaradi odsotnosti z dela na podlagi vseh okoliščin konkretnega primera odloča predstojnik.

Opozarjamo, da spodnja pojasnila veljajo za javne uslužbenke v državnih organih in občinah, za katere velja drugi del Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02, 110/02, 2/04, 23/05, 62/05, 113/05, 21/06, 131/06, 33/07, 65/08, 69/08 in 40/12, v nadaljevanju ZJU) ministrstva pa naj ob upoštevanju določb ZDR – 1, področnih predpisov in kolektivnih pogodb

dejavnosti in poklicev, pravnim osebam javnega prava iz svoje pristojnosti, posredujejo smiselno enaka pojasnila tudi za ostale javne uslužbence.

1. Izplačilo solidarnostne pomoči

Primere, v katerih delavcu oziroma njegovi družini pripada solidarnostna pomoč določa KPND v 4. točki 40. člena in sicer:

- smrt delavca ali ožjega družinskega člana,
- težja invalidnost,
- daljša bolezen,
- elementarne nesreče ali požari.

Pojem naravne nesreče je opredeljen v 2. točki 8. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1 in 97/10). Naravne nesreče so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, požar v naravnem okolju, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni in druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile. Za naravno nesrečo seštejejo tudi neugodne vremenske razmere po predpisih o kmetijstvu in odpravi posledic naravnih nesreč, ki jih povzročijo žled, pozeba, suša, neurje, toča ali živalske in rastlinske bolezni ter rastlinski škodljivci.

Izplačilo solidarnostne pomoči je na novo urejeno v 13. členu Aneksa h KPND (Uradni list RS, št. 40/12). Solidarnostna pomoč je javnemu uslužbencu izplačana na podlagi zahteve za izplačilo solidarnostne pomoči, ki jo javni uslužbenec lahko vloži v roku 60 dni od nastanka primera oziroma od trenutka, ko je bil zahtevo zmožen vložiti, delodajalec pa je javnemu uslužbencu dolžan izplačati solidarnostno pomoč v višini 577,51 EUR. Pomembno je, da v primeru naravnih nesreč, kot jih določajo predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, omejitve glede višine osnovne plače javnega uslužbenca, ki mu solidarnostna pomoč pripade, ne veljajo. Ta pomoč pomeni torej pomoč delodajalca v denarni obliki javnemu uslužbencu, ki jo je v skladu z določbami KPND dolžan izplačati, če so izpolnjeni pogoji, ne glede na morebitne druge pomoči.

Javni uslužbenec naj v primeru nastale škode na premoženju v čim krajšem možnem času svojem delodajalcu posreduje vlogo oziroma zahtevo za izplačilo solidarnostne pomoči, pri čemer lahko na primer lastništvo ali solastništvo dokazuje z verodostojnimi dokumenti (zemljiškoknjižni izpisek, kupoprodajna pogodba).

Glede števila oseb, ki lahko uveljavljajo solidarnostno pomoč za isti primer elementarne nesreče pojasnjujemo, da je solidarnostna pomoč vezana na javnega uslužbenca, če le-ta izpolni predpisane pogoje za njeno uveljavitev. To pomeni, da ni nikjer določena omejitev, da ne bi mogla oba zakonca uveljavljati pravico do solidarnostne pomoči v primeru, če so izpolnjeni pogoji, torej tudi v primeru elementarne nesreče.

Članom reprezentativnih sindikatov, podpisnikov Aneksa h KPND (Uradni list RS, 46/13), v skladu s 6. členom tega aneksa pripada za 20 odstotkov višja solidarnostna pomoč. Zahtevo za izplačilo solidarnostne pomoči vloži sindikat na predlog člana, v roku 60 dni od nastanka primera oziroma od trenutka, ko je bil upravičenec zmožen vložiti predlog.

2. Odsotnost z dela zaradi naravne nesreče

V skladu s prvim odstavkom 5. člena ZJU za delovna razmerja javnih uslužbencev ter za pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja veljajo predpisi, ki urejajo delovna razmerja, in kolektivne pogodbe, kolikor ZJU ali drug poseben zakon ne določa drugače.

Odsotnost z dela s pravico do nadomestila plače ureja Zakon o delavcih v državnih organih (Uradni list RS-stari, št. 15/1990, 5/1991, 18/1991, 22/1991 in Uradni list RS/l, št. 2/1991,

4/1993, 70/1997 in 38/1999, v nadaljevanju ZDDO) v 41. členu. Primeri odsotnosti z dela s pravico do nadomestila plače so v tem členu natančno opredeljeni, primera naravne nesreče pa zakon ne vsebuje. Glede na okoliščine posameznih konkretnih primerov bi predstojnik, ki odloča o pravici do nadomestila zaradi odsotnosti z dela iz naslova tega člena, lahko presodil, da je šlo za neodložljive opravke, ki so v tem členu navedeni kot primer, ko je delavec en dan lahko odsoten z dela s pravico do nadomestila plače.

Glede na to, da odsotnost ob naravnih nesrečah ni posebej urejena niti v ZDDO, niti v KPND, menimo, da tudi za javne uslužbence v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti pride v poštev uporaba določb Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 in 78/13, v nadaljevanju ZDR -1).

Ministrstvo za notranje zadeve za pojasnila glede izvajanja ZDR – 1 sicer ni pristojno, menimo pa, da bi se v posameznih primerih lahko uporabila določba 165. člena ZDR – 1, ki določa pravico do plačane odsotnosti z dela zaradi osebnih okoliščin. Delavec ima pravico do plačane odsotnosti z dela po tem členu do skupaj največ sedem delovnih dni v posameznem koledarskem letu, zaradi hujše nesreče, ki ga zadane pa najmanj en delovni dan. Na podlagi te določbe bi bilo možno odobriti plačano odsotnost z dela za en dan, saj bi za odobritev daljše odsotnosti iz tega naslova morali imeti dodatno ureditev v kolektivni pogodbi.

V primeru zadnjih dogodkov, ko so vremenske razmere prizadele območje celotne države, menimo, da v poštev pride tudi uporaba šestega odstavka 137. člena ZDR-1. Delavec, ki dela ne more opravljati zaradi višje sile, je upravičen do polovice plačila, do katerega bi bil sicer upravičen, če bi delal, vendar ne manj kot 70% minimalne plače. Gre za primere, ko delavec ne more opravljati dela zaradi višje sile, kar pomeni iz razloga, ki ni na strani delodajalca, torej delavec in delodajalec tveganje delita. Delavcu manjkajočih ur ni treba nadomestiti.

V primeru višje sile ZDR – 1 ne ureja nadomestila plače, temveč določa, da je delavec upravičen do polovice plačila, do katerega bi bil sicer upravičen, če bi delal. V zvezi s tem opozarjamo še na drugi odstavek 137. člena ZDR-1, ki določa, v katerih primerih je delodajalec dolžan izplačati nadomestilo plače, zato menimo, da ni možna uporaba šeste alineje 39. člena KPND (oziroma enakih določb posameznih kolektivnih pogodb dejavnosti in poklicev), ki za druge, z zakonom določene odsotnosti in nadomestila plač, določa nadomestilo v višini 100 odstotkov osnove.

Pojasnjujemo tudi, da je v primerih, ko so starši ostali doma, ker niso imeli ali nimajo zagotovljenega varstva otrok, je možna izraba letnega dopusta oziroma dogovor z delodajalcem o neplačani odsotnosti z dela.

S spoštovanjem,

dr. Gregor Virant
MINISTER